

SAMOBORSKI LIST

God. XI.

glasilo za lokalne interese.

U Samoboru, 1. siječnja 1916.

85.549

Br. 1.

„Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — PRETPLATA na pol godine za domaće K 2.50, vanjske K 3, a inozemstvo K 5.

Uprava i uredništvo nalazi se
TRG LEOPOLDA SALVATORA br. 3
(tiskara S. Šek.)

OGLASI prima uprava prema cjeniku. Za oglaš. knji se više puta vraćaju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju.

Poziv na pretplatu.

Današnjim brojem započinje „Samoborski list“ novo godišće, preporučujući se svojim čitačima da se na nj pretplate. Naše je nastojanje skroz rodoljubno pa zato molimo građanstvo naše da nas u tome podupre. Ne traže se za to velike žrtve, jer je cijena listu

na cijelu godinu K 6 —
na pol godine K 3 —

Sretna nova godina!

Po jedanaesti puta dolazi naš list, da zaželi svojim sugrađanima sretnu i zadovoljnu novu godinu!

Prošla je i izgubila se kao kap vode u moru vječnosti. Bila je godina teška, godina historije i velikih događaja

Naši sinovi pohrlili su na bojište, da brane kralja i domovinu. Naši samoborci nalaze se u tim redovima i služe na čast našem mjestancu, jer su mnoge grudi okićene kolajnama za hrabrost.

Neka dobri Bog dozvoli, da nam se vrate, sretno u domove naše!

U našem Samoboru bilo je prošaste godine dosta živahno, te nismo tako rekuć ni opazili, da ratna bura vlada oko svijuh granica naše domovine.

Internirani Srbi, a kasnije i ljudi našeg Primorja, koji su došli ovamo, da se zaklone pred ratnom pogibelji, izpunjavali su našu običajnu ljetnu sezonu, dočim su ruski zarobljenici bili za nas nešto nova i neobična.

Naš domaći život tekao je mirno i gubio se u radu i brizi gospodarstva, koje je dosta muke zadavalo radi pomanjkanja radnih sila.

Proslava rođendana Njegovog Veličanstva kralja, prekinula je taj monotoni i brižni život.

Naša dična „Jeka“ može se ponositi tom proslavom, jer ostavlja lijepi „Spomen štiti“ kasnijoj generaciji na uspomenu ovog historičkog doba.

Kako su sva oveća mjesta, tako je i naš Samobor primio stotine ranjenih junaka, pod okriljem „Crvenog križa“, da ih njeguje i olakša boli njihove, koje su dobili braneci naše domaće ognjište.

Naš zaslužni Milan Lang svršio je svoju lijepu knjigu o Samoboru.

Vremena se mjenjaju, običaji ginu, a g. Lang sačuvao nam je stare običaje iz onih lijepih i sretnih dana.

Ove godine počela je uporaba vodovoda, a prodana i isječena je općinska šuma.

Skupoća vladala je na svim mjestima, nu bijeda još se dosele nije pokazala nigdje.

Velike promjene u veliko doba, a mi ćemo slati vruće molbe Svevišnjemu, da ovo krvavo doba prestane, da nam se ponovno vrate dani mira i sreća koje smo njekoć uživali.

Želimo od srca našem građanstvu

Sretnu novu godinu!

Iz trgovišnog zastupstva.

(Izveštaj sjednice održane dne 18 prosinca 1915.)

(Svršetak.)

Zast. dr. Horvat interpelira načelnika radi školske prostorije u kojoj se sada obučavaju djeca 1. godišta, a nalazi se u kući Bjelovarske štedionice (prije Podvrške pučke škole). Veli da je ova soba tako nezdrava, viažna i zagušljiva da je upravo zločin u nju djecu u ovoj najvažnijoj dobi po nekoliko sati dnevno zatvarati. Predlaže, da se nastoji umjesto ove školske prostorije naći druga zdravija.

Zast. Zjalic sa svoje strane podupire također ovaj predlog, i veli da već iz zdravstveno-rearativnih obzra nebi se u ovoj prostoriji smjelo obučavati već se mora nastojati naći druge prostorije za djecu 1. godišta, a ako se ne može dobiti druge prostorije onda je bolje da se razred posve zatvori, nego da se djecu u ovoj nezdravoj sobi zatvara i time raznim bolestima i nakladama izvirne, koja im mogu biti sudbonosne za čitav život.

Zastupstvo zaključuje da se iz zdravstveno-rearativnih obzra bezuvjetno pobrine za druge zdrave prostorije.

Načelnik čita molbu Josipa Turka koji je kupio od trg. općine prirod kestenovog drveća u općinskoj šumi. Tuži se da su veći dio ovog priroda pošli Rusi, koji sjeku u općinskoj šumi kestenovo stablo pa on nije od kestenovog priroda u trg. šumi dobio skoro ništa, molí stoga da mu se kupovina od 10 kruna koju imade za ovaj prirod povrati. — Zastupstvo zaključuje da povratu kupovine imade uplatiti jer je ipak dosta kestenovog priroda pobrao a polovica da mu se otpiše.

Molba ovdješnjih stromašnih žitelja, kojom mole da im se dozvoli pobraoiti raznog granja i drveće iz opć. šume, koje bi stromašnim žiteljima općine od velike koristi bilo, a s druge bi se strani pobranjem toga drveća i granja čistilo šume prihvaćena je bila u posljednjoj sjednici.

Sada je pak došla dozvola za ovaj zaključak i od više oblasti, te će se moći po-

birati suho drveće i granje u općinskim šumama, ali samo pod strogom kontrolom srećkih lugara i šumskih nadzornika.

Zast. Medved predlaže da se u Gornjem Kraju više Rezarovog mlina načini dobar most preko potoka Gradne, jer da je tamo takov most uveliko potreban. — Zast. dr. Horvat veli, da se ovaj most sada nemože da gradi jer nema zanj pokriva u proračunu. — Načelnik izvija, da bi za most bako ga predlaže zast. Medved trebalo dosta novca koje općina sada uopće i nema, a u drugom redu ovaki most tamo podnipošto nije potreban. Za one tri kuće koje se nalaze s onu strane Gradne oosta je ako se načini škarpa i široka trv. — Za ovaj prijedlog načelnika izvija se i zast. Novak. — Zastupstvo prihvaća konačno prijedlog načelnika Levičara.

Zast. Medved pita načelnika dali mu je poznato da je Falzari u svojoj radionici, stolaca uredio mlin u kojem izrađuje brašno, prem da za mlinašiju nema obrtnice, ovim svojim činom oduzima kruh domaćim mlinaškim obrtnicima. — Načelnik će ovu stvar izviditi.

Zast. dr. Horvat stavlja upit glede zatvaranja cigana u trgovišne uze. Na čiju se odredbu to čini i tko nosi troškove za uzdržavanje ovih uapšenika. — Načelnik izvija da ove cigane šalje u trgovišnu uz kotarska oblast, a uzdržavat ih mora naša općina, a onda mora naša općina naknadno troškove za ove uapšenike potraživati od njihovih nadležnih općina. Ali se dosta puta dogodi da ne može izdati svote za uapšenike dobiti. — Na prijedlog zast. dra. Horvata stvara zastupstvo zaključak, da ne će više primiti u svoje policijske uze ovakove uapšenike, a kot. oblast da se umoli da ih više ne šalje trgovišnoj općini na teret.

Konačno molí načelnik Levičar zastupstvo da ga riješi časti načelnika jer je on faktično svojim vlastitim poslovima tako opterećen da mu je nemoguće ovu čast obavljati. — Zastupstvo ovu izjavu načelnika ne prihvaća već ga molí da i nadalje ustaje na svom mjestu.

Time je dnevni red ove sjednice iscrpen, te načelnik istu zaključuje.

Anin perivoj i Stražnik.

U posljednjoj sjednici općinskog zastupstva ponovno je pala interpelacija radi isječenih kestena u našim perivojima. Odgovor načelnika bio je kratak: „posjećeno je, što je odbor zaključio“. Očekivao bi čovjek više odgovora na zabrinutost poštovanog odbornika, na ovu zaista važnu interpelaciju. Gospodin bi načelnik bio mogao dati barma malo umirujući odgovor, ali obećati, da će se te ponovno zasadi i urediti ili što slična. Ako je i u istinu odbor to zaključio, to držim, da je bila dužnost g. načelnika, da se priječi ovaj zaključak, koji je nanio toliku štetu našim javnim i pojedim šetalištima, koje imademo.

Odlukom zem. vlade oba su periveja izlučena iz šumske sječe i zadržani samo za perivoje. Već to samo izlučenje iz šumske sječe zabranjuje, da se u perivojima nijedno sdravo drvo ne poseže bez osobita dozvola i obzra.

nužne odpreme iskaznice, koje izdaju nadležne obrtne vlasti i mođe. Za otpremu izvan područja Hrvatske i Slavonije i u srijemsku županiju izdaje iskaznice narodnogospodarsveni i malo zemaljske vlade.

Da se potreba vojske na sijenu i slami podmiri, kupovat će se i kr. vojni zapovjedništvo u Zagrebu potrebite količine, po svojim organima po cijeloj zemlji, osim u području županije srijemske uz primjerene cijene. Potražje uvjete kupovanja obznanit će oblasti u onim krajevima u kojima to dosada nije učinjeno.

Interesenti se upozoruju da se posluže ovom prigodom, te da stavljanju ponude, kada budu na to pozvani, a da izbjegavaju prodavanje sijena i slame izvan područja Hrvatske i Slavonije kao i u županiju srijemsku, jer će se takva otprema dozvoljavati samo u izvanrednim obzira vrijednim slučajevima.

Rok za dobrovoljnu prodaju kovina produžen je do 31. siječnja 1916., te se do toga roka ne će provodjati rekvizicija. Ova odredba dolazi jako dobro onim industrijama i obrtima, kojima bi se imalo već u skorom roku oduzimati sprave iz kovina, kojih država treba.

Kradja pšenice iz samoborskog umjetnog mlin na valjke i tvornice ječmene kafe ukraden je vagan pšenice, koju je Ljudevit Kos iz Brezovice doveo u mlin. — Kao počinitelj ove kradje prijavljen je Mijo Šantek iz Demerja.

Cigani. Ciganku Janu Maurović, koja je iz ovog kotara iragnana, ali se je nepovlasno opet povratila, zatekla je oružnička ophodnja kako se u selu Petkov Breg klatari i prosjači.

Seljaci se ovog sela pritužuju, da im ciganke dnevno sa prosjačenjem tako dodjavaju, da im već neimaju što davati. Janu Maurović koja je u svibnju ove godine radi prosjačenja u Petkovom Bregu uapšena i kotarskoj oblasti u Jastrebarskom otpušena radi otpreme u zavičajnu općinu Petrovina, izjavila je, da se povratila zato, jer da joj je kotarski predstojnik u Jastrebarskom dozvolio da se povraća u Petkov Breg, dok joj se muž sa ratišta kući povratio bude.

Ukradli joj gusku Seljakinji Poloni Piškori ukradljena je iz nezaključanog kokošinca u noći od 17. na 18. o. m. j. guska vrijedna 15 kruna. — Kao počinitelji prijavljeni su kot. sudu Dora i Štefan Maretić iz Demerja.

Kradje Ovo istajna oružnička ophodnja izvidila je da su seljaci Josip i Aleksa Količić iz Velike Rakovice u razdoblju od mjeseca listopada pa do 20. prosinca, na štetu ovdašnjeg kr. javnog bilježnika i odvjetnika g. dra. Gjura Horvata pokrali petljkovca i vina vrijedni u vrijednosti do 150 kruna. — Počinitelji su uhićeni i ovdašnjem kr. kot. sudu predani.

Dječaci Lovro Kotarski i Blaž Kralj iz Kladija odnijeli su iz vinograda g. Pavla Cesara drveni žlijeb po kome je voda sa pivaice u kace curila i time mu prouzročili štetu od 20 K.

Na štetu Marka Miholića iz Kerestince ukradeno je Gjuro Šaran iz istoga mjesta sa sjenokoše vlasništva u Kerestincu 2 kupčica sjena vrijedna 20 K.

Umrli u župi samoborskoj od 25. do 31. prosinca.

b) u selima:

Nikola Čaviović, Jazbina M. 67 g. kap.
Mijo Gračnar, Bregana, 70 god. staračka slabost.

Josipa Gorešek, Podvrh, 69 god. staračka slabost.

Franjo Kalingar, Stanidoi 69 g. otok.
Juraj Šufaj, Otruševac 70 g. slabost.

Gospodarstvo.

Prešanje ulja iz bundevskih koštica Kr. zemaljska vlada odjel za narodno gospodarstvo, (izdalo je) sljedeću obavijest:

U savezu s oglasom glede skupljanja koštica od bundeva (buča, tikvanja, misirača) radi prešanja ulja javlja se, da su kr. zemaljskoj vladi, odjelu za narodno gospodarstvo, vlasnici prešalica ulja u zemlji priopćili uslove, pod kojim bi oni preuzeli koštrice za prešanje ulja.

Prema približno saglasnim ponudama prešaju vlasnici prešalica 100 kg. bundevskih koštica za 10 K. Od 100 kg. koštica dobiva se oko 20 litara ulja, do 40 egi uljanih pogača i do 35 kg. ljuške. Pogače i ljuške su, kako je poznato izvrana krepka krma za marvu.

Ako se pogodi prešanje za naplatu u novcu, onda dakako i pogače i ljuške zajedno s uljem pripadaju onome, čije su koštrice, dotično onome, tko je koštrice poslao.

Ovim ovoga načina prešanja običavaju gotovo svi vlasnici prešalica prešati koštrice i tako, da im za naplatu ostanu pogače i ljuške i o. m. j. tko je poslao koštrice, dobije samo ulje. Obračunato u novcu izlazi jedno i drugo približno na isto.

Koliko se moglo doznati, cijena se košticama u trgovini mijenja, a sada je najmanja od 1 K do 1 K 20 fil. od 1 kg., no vlasnici prešalica obično ne kupuju koštrice, već ih preuzimaju neki trgovci. — Nije uspjele nastojanje, da se iznadje jedno poduzeće, koje bi iz cijele zemlje preuzimalo koštrice radi prešanja ulja.

S toga gospodarstva za sad ne preostaje drugo nego da dadu skupljene koštrice, u koliko ih ne prodadu trgovcima, isprešati, a ulje upotrebiti u vlastitom kućanstvu. Jednako se i pogače i ljuške mogu vrlo dobro upotrebiti za hranu marve, ako se s vlasnikom prešalice pogodi tako, da se trošak prešanja plati novcem, a pogače i ljuške se s uljem zadrže za sebe.

Poznati su pak ovi vlasnici prešalica:

Na području županije srijemske ponudio se za prešanje Pavao Adamec iz Starih Mikánovaca i to uz naplatu od 8-10 K za 100 kg. koštica. — U toj županiji ima više prešalica, no više nije stavljena nijedna povoljna ponuda.

Na području županije Virovitičke javio se Štefan Gašpar iz S. pišić-Bukovice za prešanje pod uslovom, da mu ostanu pogače i ljuške za naplatu posla. — Na području ove županije poznato je oko 25 prešalica, no više ponuda nije podneseno.

Na području županije požeške javio se Šandor Nagy iz Vetova kod Požege za prešanje uz naplatu od 11 K 80 fil. po 100 kg. koštica. — I u ovoj županiji ima više prešalica, no druge se nijesu javile.

Na području županije bjelovarsko-križevačke ima uređena prešalica Gjura Bäckera u Pirovači. I ovaj se usmeno izjavio spremnim prešati ulje uz naplatu od 10 K po 100 kg koštica ili pak za pogače i ljuške. — Drugih ponuda nije bilo. — Na području ostalih četiriju županija nijesu poznate prešalice ulja ove vrste.

Tovljenje svinja kukuruzom Kako je poznato, zabranjeno je toviti blago kukuruzom bez posebne dozvole zemaljske vlade. Ova je zabrana određena bankom naredbom od 25. listopada, kojom su sve zalihe kukuruza stavljene pod odvojenu zabranu. To se tiče naravno i tovljenja svinja. Kako je ali baš ovo tovljenje najviše uobičajeno, a upravne oblasti postupaju veoma strogo protiv onih, koji se ove odredbe ne drže, što je sasvim naravno obzrom na to, da je kukuruz u sadanjim prilikama vrlo potreban za hranu pučanstva upozoruju se interesenti da svinje i ostalo blago, ne smiju ni staviti u tov bez posebne dozvole kr. zem. vlade. Tko bez posebne dozvole ma samo i stavi u tov svinje ili tko u slučaju dozvole za tovljenje upotrebi za to kukuruz bez izrične vladine dozvole, bit će kažnjen i zatvorom i globom. Upozorujemo stoga interesente, da si pravodobno pribave potrebne dozvole da se ne izvrgnu neugodnim posljedicama. Molbama za takove dozvole treba priložiti obilastu potvrdu, da su molitelji samostalni gospodarji i da se bave obrtom tovljenjem. Nadalje valja priložiti obilastu potvrdu

iskaz o broju komada, koji je po moliteljima tovljen godine 1913. i godine 1914. te koliko i kakove vrsti vlastitim zalihama hrane za tov raspoložu.

Za srečno novo leto želi

Jurek Bažul

malko bele mele, jajca po 3 krajcara, govedinicu po krunicu i protuletne težake po 12 groši bez košte.

SRETNU NOVU GODINU

Želim svima cijenjenim prijateljima i mušterijama

IVAN BIŠCAN

muški i ženski krojač.

Svim svojim cijenjenim mušterijama želimo sretno

NOVO LJETO 1916!

BRAČA KORNFEIN

Želim sretno

NOVO LJETO 1916!

svim svojim cijenjenim mušterijama i pretplatnicima „Samoborskog lista“
SLAVKO ŠEK

Sretnu

novu godinu

svim svojim cijenjenim mušterijama želi
BERNARD SIROVICA

MALVINA VINOVIĆA

proti reumatizmu i nahladi.

Cijena boce 1 kruna 20 fil.

Dentin

vodica za usta i zube. Cijena 2 kruna.

Malvina prah za zube.

Cijena kutiji 1 k.

Samoborski čaj

proti kašlja i nahladi.

Cijena 70 filira.

SAMOBORSKA MAŠT ZA DJECU

Cijena kutiji 60 filira.

Oitrol nadoknađuje posvema svjež limun. Cijena bočici 60 fil

Sve ine lijekove kao i sve vrste bandaza, samo najbolje vrste.

Sapune, parfume i razna ostala kozmetična pomagala svih vrsti uvijek na skladištu.

Mr. M. Klošič, ljekarnik
u Samoboru.

Sretna bila god. 1916.

SRETNO NOVO LJETO

želim svim cijenjenim mušterijama,
prijateljima i znancima
MIRKO KLEŠČIĆ

SRETNU NOVU GODINU 1916.

želi svojim cijenjenim mušterijama
Rudolf Hirschl.

Svima svojim gostovima želim
sretno novo ljeto
Franjo Peterkoč

Želim sretno
NOVO LJETO 1916.
svim mojim mušterijama
GJURO ŽITKOVIĆ

Želim sretno
NOVO LJETO 1916.
svojim cijenjenim mušterijama
HINKO ŠANTL

Sretno novo ljeto
želi svojim mušterijama
IVAN GEČEK

Prvi samoborski umjetni mlin na
valjke i tvornica jačmenove kaše,
želi svim svojim cijenjenim mušterijama
sretnu novu godinu

Svim cijenjenim mušterijama, prija-
teljima i znancima želi
Sretnu novu godinu
Josip Bišćan

Želim sretnu
novu godinu
svim svojim gostovima i mušterijama
KAZIMIR PRESEČKI

Svim svojim cijenjenim gostima koji su
me u mojem pothvatu potpomogli želi-
m svesrdno sretnu
novu godinu 1916.
STJEPAN PIRNAT

Svoj gg. Samoborskim gostima kličem:
SRETNU NOVU GODINU 1916.
F. HORVAT,
Svratište k „Lovačkom rogu“ u Zagrebu.

Sretno novo ljeto
želim svojim cijenjenim mušterijama
Vjekoslav Ivanušević

Sretno novo ljeto
želim svojim cijenjenim gostovima
mušterijama, prijateljima i znancima
IVAN BUDI

Svim svojim cijenjenim gostima, pri-
jateljima i znancima
sretnu novu godinu
FRANJO BASTIJANČIĆ

Želim sretnu
novu godinu 1916.
svim mojim mušterijama, prijateljima
i znancima
ANTON FILIPEC

Svim svojim cijenjenim mušterijama
i prijateljima želi
Sretnu novu godinu
JANKO BIŠĆAN
Starogradska ulica br. 30.

Svim svojim cijenjenim gostovima
želim sretnu
NOVU GODINU
FRANJO ŠVARIĆ

Sretno novo ljeto
želim svojim cijenjenim gostovima i mušterijama
A. RUMENIĆ

Želim sretnu novu
godinu 1916!
svim svojim cijenjenim mušterijama
Franjo Juratović

Sretnu novu godinu 1916!
želim svim svojim cijenjenim mušterijama
V. Angera naslj. Rosie Schick

Svim svojim mušterijama želim
sretnu novu godinu
Franjo Strmoli

Želim
sretnu novu godinu
svim svojim cijenjenim mušterijama
M. Neuman

Želim sretno
novo ljeto 1916!
svim svojim cijenjenim mušterijama
IVAN MISCHINGER, limar

Svim svojim cijenjenim mušterijama
želim
sretnu novu godinu
moleć i nadalje izdašnu pomoć.
Josip M. Sidnač

Sretnu novu godinu
1916!!!
želim svim svojim cijenjenim mušterijama
J. RUDAR

Svima svojim cijenjenim mušterijama
prijateljima i znancima želim sve do-
bro k novoj
godini 1916!
FRANJO TKALČIĆ ml.